

Til medlemmerne af Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Vi er meget taknemmelige for, at I har imødekommet vores anmodning om foretræde d. 9/1- 2020.

Vi ønsker at fortælle om Center for Selvmordsforsknings (CFS) arbejde og den meningsfuldhed, der er i at bevare et selvstændigt Center i Odense, som ikke er underlagt sektorielle begrænsninger i tilgangen til området. **Det er 6 væsentlige arbejdspladser med forsknings- og formidlingsrelevans og i tæt samarbejde med og sammenhæng til forskningsmiljøet på SDU, Odense Kommune, Region Syd, OUH – såvel somatisk som psykiatrisk.**

Nuværende/fremadrettet:

- CFS skal fortsat drive forskning med et forebyggende perspektiv. Forskningen skal kunne anvendes i praksis! Formidlingen skal spænde bredt i relation til både udformning og målgrupper. CFS har en lang erfaring og tradition for formidling på flere niveauer. En tradition som er central for forebyggelsen.
- CFS driver en offentlig tilgængelig statistikbank, som giver alle mulighed for at tilgå de nyeste tilgængelige data på selvmordsforsøg og selvmord.
- CFS iværksætter ph.d. projekt i samarbejde med psykiatrien, Region Syddanmark, SDU og Ulykkes Analyse Gruppen (OUH) omhandlende bl.a. oversete muligheder for selvmordsforebyggelse.
- CFS skal fortsat have et tæt samarbejde med psykiatrien og de NGO'er, som har interesse for området. CFS var medarrangør ved Verdensdagen for Selvmordsforebyggelse og har holdt oplæg for forebyggelsesenheden i både Region Nordjylland samt Syddanmark med resultater fra CFS' forskning.
- CFS er ved at udarbejde undervisningsforløb for eleverne på SOSU-FYN i selvmordsforebyggelse og er i samtale om et lign. forløb for velfærdssuddannelserne ved VIA University College, Region Midtjylland. CFS planlægger at tilbyde undervisningsforløbet til flere uddannelsesinstitutioner/faggrupper, som er i kontakt med risikogrupper.
- Tre nye bestyrelsesmedlemmer står klar til indtrædelse i bestyrelsen. Professor og overlæge Elsebeth Stenager (Psykiatrien, Region Syddanmark), Professor Pernille Tanggaard Andersen (SDU) og børn- og ungeoverlæge Susanne Buhl (Odense Kommune).
- CFS har pt. tilknyttet ekstern forskningskapacitet (Ph.d. Erik Christiansen, med speciale i selvmordsforskning).

Udfordringer/historik:

- De sidste 2 år har CFS manglet bestyrelsesmedlemmer efter, at 2 medlemmer udtrådte af bestyrelsen. Socialstyrelsen har ikke beskikket nye medlemmer på trods af CFS' gentagne opfordringer til dette.
- CFS har ikke fået tilsagn fra Socialministeriet om at kunne oplå stilling som Centerleder. Det er nu snart 16 mdr. siden, at den tidligere leder indgav sin opsigelse.
- CFS har det sidste år oplevet gentagne klager fra DRISP, som vi har kunnet tilbagevise.
- CFS modtog primo 2019 klage fra DSB omhandlende en udarbejdet forskningsrapport bestilt af DSB. CFS indgik efter ny ledelse et godt samarbejde med DSB, hvilket resulterede i brugbare anbefalinger til DSB

omhandlende selvmordsforebyggelse. CFS' arbejde har blandt andet betydet, at der nu iværksættes tiltag på Valby station.

Tidligere udsendte tilkendegivelser fra samarbejdspartnere:

Syddansk Universitet, SDU: Kirsten Ohm Kyvik, Head of Institute, Professor, SDU

Odense Kommune: Susanne Buhl, Børne- og ungeoverlæge, Odense Kommune

Region Syddanmark: Elsebeth Stenager, Professor, forskningsleder og forskningskoordinator ved voksenpsykiatrien Sønderjylland, overlæge ved psykiatrisk afdeling Odense

Kirsten Ohm Kyvik, Head of Institute, Professor, SDU:

Sundhedsvidenskab på SDU, og især Klinisk Institut, har fulgt centeret (CFS) i mange år, og finder, at formidlingsarbejdet udført herfra er fremragende. Vi har bemærket os, at kontrakterne altid er blevet opfyldt hvad dette angår.

Forskning inden for selvmord er en mere end 25 år lang tradition her i Odense, hvor også institutioner som NEFOS og Center for Selvmordsforebyggelse udspringer. Vi finder derfor at det er en logisk placering at lægge også Center for Selvmordsforskning her, og ser frem til et fortsat godt samarbejde!

Kirsten Ohm Kyvik

Head of Institute, Professor

Institute of Clinical Research

Susanne Buhl, Børne- og ungeoverlæge, Odense Kommune:

DRISP driver rigtig fin afdækning og forskning omkring selvmord og selvmordsforsøg, når de først er blevet bekendt med patienterne i psykiatrien.

I Center for Selvmordsforskning Odense/Fyn har styrken været, at der også har været fokus på at afdække faktorer, som ses tidligere i forløbet op til et selvmordsforsøg/selv mord samt faktorer af mere kvalitativ karakter.

Dette har medvirket til fx at afdække faktorer for sårbarhed hos unge og en bredere tilgang med fokus på den socialfaglige forskning samt etiske aspekter.

Mere af denne type forskning og viden, kan forventes på sigt understøtte de forebyggende indsatser, inden det kommer til egentlige forsøg på selvmord og dermed kontakt til psykiatrien.

Der har været et stort fokus på mental trivsel blandt unge, med en særlig opmærksomhed på, hvad der fremmer god trivsel. Denne mere borgernære tilgang er meget afgørende i en kommunal virkelighed, hvor viden om tidlig indsats og forebyggelse, skal bidrage til at undgå at de unge drives ud i selvmord og selvmordsforsøg. Desuden har centret i Odense en bredere almen formidling og deling af datamateriale, også til ikke sundhedsfaglige.

Samarbejde med frivillige organisationer, skønnes at få en mere fremtrædende rolle i dette felt og her har CFS og kommunerne allerede erfaringer og lokale netværk at trække på, som kan være værdifulde.

I de nu 25 år jeg har været overlæge i Børn- og ungeforvaltningen i Odense kommune, har børn og unge i mental mistrivsel fyldt mere og mere. Vi har på Fyn gennem en del år haft selvmordsbehandlingskæder, der fanger de unge før det første selvmordsforsøg, og iværksætter kommunale indsatser der bidrager til at bedre den mentale trivsel hos den udsatte unge.

Generelt for de kommunale forebyggende tiltag omkring mental mistrivsel, kunne man ønske sig meget mere dataopsamling og god forskning, da den regulære forebyggelse ligger længe før det første selvmordsforsøg og det gælder både for børn og unge, som for udsatte og somatisk syge eller ensomme ældre. Kommunerne har stor kontaktoverflade til disse målgrupper og derfor også brug for dataopsamling og forskning på området.

Her er det min vurdering at centret på Fyn, har den største erfaring med området og dermed på sigt det center der kan bidrage med den nødvendige viden og formidling, der er behov for i forebyggelse af selvmord i en kommunal kontekst.

Venlig hilsen

Susanne Buhl
Børn- og ungeoverlæge
Speciallæge i pædiatri

Elsbeth Stenager, Professor, forskningsleder og forskningskoordinator ved voksenpsykiatrien Sønderjylland, overlæge ved psykiatrisk afdeling Odense (Mail til Ole Rytto, Sygeplejefaglig direktør, Sygehusledelsen, OUH)

Kære Ole

Som opfølgning på venlig telefonsamtale får du hermed en kort redegørelse for mit ønske om evt. at genindtræde i bestyrelsen for Center for Selvmordsforskning i Odense

Center for Selvmordsforskning er en Selvejende institution som har eksisteret siden starten af 1990-erne, grundlagt med baggrund i psykiatrien i Odense, og som årligt modtager en grundbevilling fra Socialministeriet via finansloven, herudover modtager centret løbende fondsmidler til yderligere aktiviteter.

"Centret forsker i årsager til selvmord og selvmordsforsøg, registrerer selvmordsforsøg og selvmord og samler, koordinerer og formidler viden om selvmordsadfærd med henblik på forebyggelse. Centret fører to offentlige registre: Register for Selvmordsforsøg og Register for Selvmord. Centrets forskning retter sig især mod grupper med høj selvmordsrisiko, og det forskningsbaserede videns- og uddannelsesarbejde retter sig især mod personalegrupper, som arbejder med mennesker, hvor risikoen for selvmordsadfærd er høj" (Finansloven 15.75.64.). Centrets formidlingsarbejde retter sig ligeså mod organisationer og myndigheder, der arbejder med forebyggelse af selvmordsadfærd.

De tilbagevendende opgaver: Ungdomsbarometeret (Hvilket de ønsker at oprette en kvalitetssikringsgruppe til + gerne en årlig konference med fokus på unge), Register for Selvmordsforsøg og Register for Selvmord (Opdatering af disse + formidling af udviklingen).

Pt. arbejder de på: - Ph.d. projekt i samarbejde med Psykiatrisk forskningsenhed, Åbenrå, (Forskningsleder Professor Elsebeth Stenager) og Ulykkesanalysegruppen OUH.

- Udvikling af formidling/vidensdeling – til uddannelsesinstitutioner osv.

Undertegnede har i perioden fra 2015-2017 været Danske regioners repræsentant i bestyrelsen. Jeg har tidligere fra 2004-2006 været formand for bestyrelsen som KL repræsentant. Med baggrund i, at centeret i tiltagende grad ikke levede op til de forskningsmæssige forpligtigelser og den daværende leder ikke kunne formåes at samarbejde herom, bad jeg sammen med socialoverlæge Susanne Buhl, Odense kommune, KL repræsentant om at udtræde af bestyrelsen.

Jeg deltog i forbindelse med etablering af centret som Ph.d. studerende i starten af 1990'erne og har siden arbejdet med selvmordsforskning som en væsentlig del af min forskning nationalt og internationalt.

I januar 2019 gik den tidligere centerleder Lilian Zøllner på pension, og Christina Petrea Larsen blev konstitueret som leder. Christina har i det forløbne år formået at få etableret meget gode samarbejdsrelationer til relevante samarbejdspartner, herunder medarbejdere i psykiatriens Center for selvmordsforebyggelse samt til undertegnede, hvor vi arbejder på at planlægge et fælles Ph.d. projekt.

Jeg har i en periode overvejet at ønske at genindtræde i bestyrelsen, da der nu er opstået nogen anderledes gunstige samarbejdsrelationer.

Imidlertid er jeg i denne uge den 26/11 om aftenen blevet kontaktet af Formand for bestyrelsen Ole Kamp, idet der via Socialministeriet er planer om at lukke centeret og overføre den årlige bevilling til et forskningscenter under psykiatrien i hovedstaden Dansk Forskningsinstitut for Selvmordsforebyggelse, Ved professor Merete Nordentoft.

Ole Kamp og Christina Larsen har den 28/11 været til foretræde hos en række folketingspolitikere fra flere forskellige partier, idet denne proces med lukning af centeret var planlagt til at køre på under 14 dage. De mødte stor politisk velvilje i forhold til at støtte op om centerets beståen i Odense, og der er planlagt foretræde for Socialudvalget i den nærmeste fremtid, hvor jeg er blevet forespurgt, om jeg vil deltage.

Ved at flytte centerets bevilling til København mister vi i Region Syddanmark en vigtig samarbejdspartner, både i forhold til formidling, undervisning og vidensdeling, opgaver hvor vi i det forløbne år har intensiveret samarbejdet via Psykiatriens Center for Selvmordsforebyggelse.

Herudover er driften af nyttige registre, som vi jævnligt anvender, samt udvikling af fælles forskningsprojekter områder som mistes ved nedlæggelse af centret i Odense og overflytning af bevillingerne til København.

Centret uafhængighed og brede tværfaglige tilgang til området, giver dem muligheder for at bevæge sig mellem flere fagområder, ligesom både en statslig, en regional og en kommunal interesse på det forebyggelsesmæssige og forskningsmæssige område kan varetages.

Som støtte til centerets beståen i Odense, vil jeg derfor bede om, at jeg kan tilkendegive min velvillighed til at genindtræde i bestyrelsen via henvendelse til Danske regioner, og accept af at deltage/alternativt udfærdige støtteudtalelse i forbindelse med foretræde for Folketingets Socialudvalgte inden for de kommende 1-2 uger, formentlig den 5/12 eller den 12/12.